

## Almannavarnadeild

Á árinu 2007 var unnið að undirbúningi, skipulagningu og framvæmd fjölda verkefna sem tengjast almannavörnum. Þar bar hæst gerð viðbragðsáætlana og áhættuskoðun í lögregluumdæmum.

Áhersla var lögð á að ljúka landsáætlun vegna heimsfaraldurs influensu á árinu. Verkefni, sem er samstarfsverkefni embætta sóttvarnalæknis og ríkislögreglustjórans er mjög umfangsmikið enda snertir það alla helstu starfsemi landsins. Alls hafa verið stofnaðir 30 vinnuhópar um málaflökka sem hafa hlutverk í áætluninni. Þar hafa komið að sérfræðingar úr atvinnulífinu sem hafa unnið ómetanlegt starf í þágu verkefnisins. Lokið var við gerð influensuáætlunarinnar í byrjun desember. Í framhaldinu var hafinn undirbúningur æfingar til að sannreyna áreiðanleika hennar. Ríkislögreglustjóri og sóttvarnalæknir buðu þátttakendum í æfingunni til fræðslu- og undirbúningsfundar á Hótel Sögu, þar sem áætlunin og æfingin var kynnt ásamt áhættumati vegna influensufaraldurs. Þar komu saman sóttvarnalæknar umdæma og svæða, lögreglustjórar landsins, fulltrúar Landspítala, Sjúkrahúss Akureyrar, dómsmálaráðuneytis, heilbrigðisráðuneytis og utanríkisráðuneytis. Þann 10. desember var áætlunin síðan æfð. Æfingin, sem fékk nafnið Samábyrgð 2007 þótti takast vel og var góðan lærdóm hægt að draga af henni. Í framhaldinu kom út ný stöðuskýrsla um verkefnið. Nýr influensuvefur var opnaður en hann er samstarfsverkefni sóttvarnalæknis, almannavarnadeildar ríkislögreglustjóra, Umhverfisstofnunar og Landbúnaðarstofnunar. Stefnt er að útgáfu landsáætlunarinnar í mars 2008. Fulltrúar Sóttvarnastofnunar Evrópusambandsins kynntu sér viðbúnað Íslendinga vegna heimsfaraldurs influensu í haust og töldu þeir þverfaglega nálgun Íslendinga á verkefninu og samvinnu sóttvarnalæknis og ríkislögreglustjóra vera til fyrirmyndar.

Viðbragðsáætlanir sem unnið var að í samstarfi við viðbragðsaðila og heimamenn voru áætlun vegna hugsanlegs stíflurofs við Háslón á svæði Kárahnjúkavirkjunar, viðbragðs- og rýmingaráætlun vegna eldgoss í Eyjafjallajökli, undirbúningur að nýrri viðbragðsáætlun í Hvalfjarðargöngum og nokkrar flugslysaáætlanir. Þegar lokið er við gerð áætlana fara fram æfingar til að láta reyna á áreiðanleika þeirra og samvinnu viðbragðsaðila og heimamanna. Flugslysaæfingar voru haldnar á Gjögri, Sauðárkróki, Bíldudal og í Grímsey. Rýmingaræfing var á áhrifasvæði Háslóns.

Undirbúningur og framkvæmd á áhættuskoðunverkefni lögregluumdæmanna hófst á árinu. Tilgangurinn með verkefninu er að skrá hugsanleg atvik sem getur skapað hættu í umdæmunum og leggja mat á þörfina fyrir gerð viðbragðsáætlana og forgangsroðun verkefna. Skoðaðar eru líkur, tíðni og afleiðingar skilgreindra atburða á líf og heilsu, efnahag, umhverfi og samfélag. Starfsmenn almannavarnadeildarinnar hafa kynnt verkefnið í lögregluumdæmunum og ýtt því úr vör með heilsdags vinnufundi í hverju umdæmi og sett það síðan í hendur heimamanna til frekari úrvinnslu.

Á vegum almannavarnadeildarinnar voru gefnir út upplýsingabæklingar fyrir ferðamenn um hættur sem fylgja eldsumbrotum í Mýrdalsjökli og viðbrögð við þeim. Bæklingarnir voru gefnir út á fimm tungumálum auk íslenskunnar. Útbúin voru upplýsingaskilti í sama tilgangi, sem reist verða á vinsælum gönguleiðum í nágrenni jökulsins næsta sumar. Einnig verða sams konar veggspjöld í skálum á svæðinu. Rýmingaráætlanir og reitakort voru útbúin fyrir 16 snjóflóðasvæði á landinu, sem verða notuð til grundvallar í aðgerðum þegar snjóflóðahætta skapast. Íbúar á þessum svæðum fengu kynningabæklinga um rýmingaráætlanir og reitakort sem voru þeir sérútbúin fyrir hvert svæði. Bæklingarnir voru gefnir út af almannavarnadeildinni og Veðurstofu Íslands og unnir í samvinnu við heimamenn á hverjum stað.

Starfsmenn deildarinnar koma að þjálfun viðbragðsaðila. Kennt var í Sjúkraflutningaskólanum, Björgunarskóla Slysavarnafélagsins Landsbjargar, í grunnámi og stjórnunarnámi Lögregluskóla Íslands, á Fjöldahjálparnámskeiði Rauða kross Íslands, auk upprifjunar og fræðslunámskeiða í tengslum við flugslysaáætlanir. Fræðslufyrirlestrar voru einnig í Háskóla Íslands, hjá LÍSA, samtökum um landupplýsingar á Íslandi og víða flutt erindi um náttúruvá. Á árinu voru haldin vettvangsstjórnámskeið í Reykjavík, á Tálknafirði og Reykhólum og námskeið í aðgerðastjórn á Sauðárkróki.

Vísindamannaráð og starfsmenn almannavarnadeildarinnar héldu tvo fundi á árinu þar sem farið yfir ástand og horfur vegna jarðskjálfta og eldgosa. Á síðari fundinum voru horfur á eystra gosbeltinu sérstaklega skoðaðar og komu lögreglustjórar eða fulltrúar þeirra frá umdæmunum á Húsavík, Seyðisfirði og Hvolsvelli á þann fund.

Fulltrúar almannavarnadeildarinnar taka þátt í nefndarstörfum og vinnuhópum um almannavarnir. Þar má nefna nefnd um varnir gegn stórslysum í iðnaði og vinnuhópa um neyðarstjórn raforkugeirans og kortlagningu flóða á landinu

Á árinu fór af stað samstarfsverkefni almannavarnadeildarinnar, Neyðarlínunnar og Slysavarnafélagsins Landsbjargar um skrásetningu á björgunarbúnaði á landsvísu, og er stefnt að því að hafa hann aðgengilegan í miðlægum gagnagrunni. Byrjað var að skrá björgunarbúnað í grunninn á árinu.

Á alþjóðavettvangi var samstarf við Evrópusambandið, EFTA, NATO og Norðurlöndin. Undirbúin voru sérfræðingaskipti hjá Evrópusambandinu í almannavörnum og er ráðgert að hópur fari til Þýskalands næsta vor til að kynna sér starfsemi þar.

Fréttabréf almannavarnadeildarinnar kom út ársfjórðungslega og flutti fréttir af starfinu í deildinni.